

Staten dertil. Men Forholdet er jo dog alligevel det, at Bygningerne koste Penge at opføre, og at Kommunerne heller ikke have Jorden gratis. Kommunerne her i Landet sidde ret stærkt bebyrdede, det vide vi alle sammen, navnlig vi, der have siddet i Kommunalbestyrelser. Kommunerne ere derfor og maa være meget varsome med at paatage sig Byrder, og Følgen deraf vilde blive, at hvis Kommunerne skulde ordne denne Sag alene uden at kunne faa de billige Laan, her er Tale om, og som ere givne i Henhold til Loven om Jord til Landarbejdere, ville de faa forøgede Udgifter, som de ikke vilde kunne paatage sig uden at paalægge vedkommende Fæstere større Afgifter end efter den Lov, vi have vedtaget om Jord til Landarbejdere. Denne Lov giver jo Landarbejderne Ret til at faa Laan til 3 pCt. Statskassen skyder til, saaledes at den garanterer Kreditforeningerne, hvad disse skulle have af højere Rente end 3 pCt. Det er altsaa et Tilskud fra Statskassen. Det forekommer mig derfor, at man ikke kan sige, at Kommunerne skulle gøre dette Forsøg, uden at de faa den Opmuntring, som ligger i, at de vedkommende blive stillede lige med Landarbejderne, derved at de kunne faa de billige Laan.

Jeg rettede det Spørgsmaal til den højtærede Landbrugsminister, om han vilde være med til at anbefale, at en Kommune eller Kommuner, som kunde ønske at gøre et saadant Fæste, kunde faa saadanne billige Laan. Det svarede den højtærede Landbrugsminister ikke paa. Jeg kunde alligevel ønske et Svar herpaa. Det vilde dog hjælpe Sagen et betydeligt Stykke frem, hvis den højtærede Landbrugsminister vilde give et saadant Tilsgagn. Og naar der som her, efter hvad den højtærede Landbrugsminister mener, ikke er Tale om større Summer, er Ofret heller ikke saa stort.

Det ærede Medlem for Vinderup (Svendsen) udtalte, at ifølge den Lov, vi nylig have behandlet om Jords Udstykning, var man ogsaa kommet ind paa Kommunefæste, der kunde man ogsaa gøre et Forsøg derpaa. Men det er ikke ganske korrekt. Forholdet er dette, at det er en Lov, som omhandler Indkøb af større Ejendomme, og det er ikke sikkert, at Kommunerne ville gaa den Vej eller have Anledning til at gaa den Vej.

Den ærede Ordfører for Reformpartiet (Pedersen-Nyskov) udtalte noget, som glædede mig, og det var, at han, naar Landarbejderloven skal til Revision, saa

vil være med til at aabne Adgang til Fæste efter denne Lov. Det er et Fremskridt, jeg er taknemmelig for, og jeg er temmelig overbevist om, at hvis denne Adgang bliver aabnet i Loven, vil det ogsaa vise sig, at den vil blive benyttet. Hvis det da gaar godt, som jeg haaber og venter, tør man vel ogsaa vente, at den højtærede Landbrugsminister vil støtte os videre paa den Vej. Jeg antager nemlig, at han vil kunde bringes til Erkendelse af, at Vejen er farbar.

Den ærede Ordfører udtalte, at han ikke kunde forstaa, hvorledes jeg kunde være med til et Lovforslag, der gav formuende Folk Ret til at komme i Besiddelse af saadanne Goder som de, der her omhandles. Men det ærede Medlem for Randers Amts 5te Valgkreds (Pedersen-Nyskov) har vistnok overset, at der i Lovforslaget, som det foreligger, staar, at det skal være efter de i Landarbejderlovens Paragraffer 3 og 4 givne Regler. (Afbrydelse af *Pedersen-Nyskov*). Saa er det mig, der har misforstaaet Forslaget. Jeg opfattede det saaledes. Det kan jo være, at der kan være enkelte Ting at bemærke ved dette Lovforslag, som kunne ændres, og det har vel heller ikke været de ærede Forslagsstilleres Mening, at Forslaget skulde kunne gaa aldeles ligelydende gennem Forhandlingen. Hovedsagen er den, at det Princip, som er nedlagt deri, efter min Opfattelse er godt. Jeg vil derfor anbefale, at man tager Sagen under Overvejelse, og jeg haaber, at den atter vil kunne frem til næste Aar til en rimelig Tid, saaledes at vi kunne faa mere Tid til at behandle den.

Ordføreren (K. Pedersen): Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg skal gøre. Jeg kan fremdeles ikke indse, at den højtærede Minister har Ret, naar han siger, at jeg maa vide, at en saadan Lov som denne ikke kunde vedtages, thi naar der i Landarbejderloven staar, at den skal revideres om 5 Aar, saa er der ingen, der kan tro, at man kan foretage en saadan Revision inden den Tid. Det forekommer mig, som jeg sagde før, at hvis Tinget er enigt om, at en saadan Revision skal ske, saa kan den ske, selv om der — som det blev oplyst forleden Dag af den højtærede Minister — til Dels vil blive Brug for de 3 Mill. Kr., saa er der dog de Penge til Raadighed, som ikke ere blevne brugte. Men heller ikke dette skal gøre nogen stor Uoverensstemmelse mellem os, thi hvis den ærede Minister blot vil være med til